

**Uchwała Nr/...../2023
Rady Miejskiej w Koszalinie
z dnia 2023 r.**

**uchylająca uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji w ramach Rządowego Programu
Odbudowy Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane
przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej
ewidencji zabytków**

Na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840) Rada Miejska w Koszalinie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchyla się uchwałę Nr LX/869/2023 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 2 marca 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z 2023 r., poz. 1519 oraz poz. 1864).

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Koszalina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Koszalinie

Jan Kuriata

Uzasadnienie

Na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095), Rada Ministrów uchwałą Nr 232/2022 z dnia 23 listopada 2022 r. ustanowiła Rządowy Program Odbudowy Zabytków, finansowany z Rządowego Funduszu Polski Ład oraz ogłosiła I edycję naboru wniosków o dofinansowanie projektów.

Celem Rządowego Programu Odbudowy Zabytków jest wsparcie samorządów w odbudowie i remontach obiektów zabytkowych, które mają przyczynić się do poprawy ich stanu i uchronić je przed degradacją i zniszczeniem. Uprawnionymi wnioskodawcami w przedmiotowym Programie są wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego – gminy, powiaty i województwa.

Dofinansowanie z Programu w maksymalnej wysokości do 3 500 000 zł, przeznacza się na pokrycie wydatków związanych z realizacją zadań inwestycyjnych w ramach następujących obszarów inwestycyjnych:

- 1) finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840) lub znajdującym się w ewidencji zabytków wskazanej w art. 22 wyżej wymienionej ustawy, do którego tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego posiada wnioskodawca lub jednostka organizacyjna zaliczana do sektora finansów publicznych, podlegająca wnioskodawcy;
- 2) udzielanie przez wnioskodawcę dotacji, o której mowa w art. 81 wyżej wymienionej ustawy, na nakłady konieczne, określone w art. 77 tejże ustawy, na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków.

W celu skorzystania z drugiego z wyżej wymienionych instrumentów przez podmioty niebędące jednostką samorządu terytorialnego bądź jej jednostką organizacyjną zaliczaną do sektora finansów publicznych, podległą jednostce samorządu terytorialnego (zwane dalej łącznie JST), niezbędne było podjęcie uchwały umożliwiającej udzielenie dotacji z udziałem środków z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, z jednoczesnym wskazaniem, iż beneficjent dotacji niebędący JST musi posiadać udział własny stanowiący minimum 2% kosztów inwestycji. W tym celu wprowadzono w § 3 ust. 2 podjętej uchwały zapis: „Beneficjent ma obowiązek pokrycia różnicy między wartością zadania inwestycyjnego wskazaną w zgłoszeniu, a kwotą przyznaną przez Prezesa Rady Ministrów, poprzez dokonanie wpłaty na rachunek Gminy Miasto Koszalin, w terminie 7 dni od otrzymania pisemnej informacji o przyznaniu wstępnej promesy przez Bank Gospodarstwa Krajowego.”

Pismem z dnia 10 marca 2023 r. Regionalna Izba Obrachunkowa zawiadomiła o wątpliwościach co do zapisów uchwały, w tym do zapisów § 2 i § 3 ust. 2.

W piśmie z dnia 14 marca 2023 r. skierowanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej wyjaśniono, iż w § 2 o brzmieniu: „O udzielenie dotacji może ubiegać się podmiot niezaliczony do sektora finansów publicznych, posiadający tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności lub użytkowania wieczystego, zwany dalej beneficjentem”, skorzystano z uprawnienia do swobodnego określania kręgu adresatów uchwały. Istotą uchwały było podjęcie przez gminę pośrednictwa w przekazywaniu środków Skarbu Państwa. W związku z tym uznano, że nie jest ono niezbędne w przypadku podmiotów

zaliczonych do sektora finansów publicznych, gdyż podmioty te mogą się ubiegać o dotacje rządowe bez potrzeby angażowania jednostek samorządu terytorialnego. Wyjaśniono również, iż wpłata na rachunek Gminy Miasto Koszalin środków finansowych, przewidziana w § 3 ust. 2 uchwały, nie będzie naruszała zasad gromadzenia środków publicznych określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, bowiem w założeniu podstawą dokonania wpłaty miała być cywilnoprawna umowa darowizny, która dodatkowo uregulowałaby wszystkie szczegóły związane z przeznaczeniem środków i ich ewentualnym zwrotem.

Pomimo złożonych wyjaśnień Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej uchwałą Nr VII.39.K.2023 z dnia 15 marca 2023 r. stwierdziło nieważność części uchwały Nr LX/869/2023 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 2 marca 2023 r. w zakresie przytoczonych wyżej paragrafów. O ile uchylenie § 2 rozszerza jedynie krąg ewentualnych beneficjentów dotacji, o tyle uchylenie § 3 ust. 2 spowodowało brak możliwości realizacji uchwały zgodnie z przyjętymi założeniami, bowiem wyjściową zasadę przedmiotowej regulacji stanowił bezkosztowy udział samorządu w Programie.

W § 1 ust. 3 oraz w § 2 uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Odbudowy Zabytków określono, iż „wnioskodawcą” w przedmiotowym Programie mogą być jedynie: gminy, powiaty, województwa. Z kolei § 4 określa, kiedy dofinansowanie może zostać przyznane. Punkt 2 tego paragrafu mówi, że dofinansowanie „może być przyznane wyłącznie w przypadku posiadania przez wnioskodawcę udziału własnego na realizację zadania inwestycyjnego(...)”. Stąd w uchwale Nr LX/869/2023 wprowadzono § 3 ust. 2 mający na celu zabezpieczenie posiadania wymaganych środków własnych, pochodzących od beneficjenta, a jednocześnie gwarantujący możliwość złożenia oświadczenia o posiadaniu przedmiotowych środków przez wnioskodawcę, czyli gminę.

Uchwała nie może być aktualnie zastosowana zgodnie z przyjętymi założeniami, tym samym stała się bezprzedmiotowa.

Mając powyższe na uwadze, uchylenie przez Radę Miejską w Koszalinie przedmiotowej uchwały należy uznać za zasadne.